

Datum van inontvangstneming : 19/12/2025

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-701/25 – 1

Zaak C-701/25

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

5 november 2025

Verwijzende rechter:

Rīgas apgabaltiesa (Letland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

9 oktober 2025

Rekwirante en verweerster in eerste aanleg:

SIA Graudu sabiedrība

Andere partij in de beroepsprocedure en verzoekster in eerste aanleg:

Grainexport SA

[OMISSIS] [procedurele vermeldingen]

Rīgas apgabaltiesa (rechter in tweede aanleg Riga, Letland)

BESLISSING

Riga, 9 oktober 2025

De Rīgas apgabaltiesa, afdeling civiele zaken:

[OMISSIS] [samenstelling van de rechterlijke instantie]

heeft bij schriftelijke behandeling onderzocht of een verzoek om een prejudiciële beslissing aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof van Justitie”) moet worden gericht in een civiele zaak waarin Grainexport SA een vordering heeft ingesteld over de erkenning en tenuitvoerlegging van een buitenlandse arbitrale uitspraak en die aanhangig is bij de Rīgas apgabaltiesa,

afdeling civiele zaken, naar aanleiding van een aanvullend beroep van SIA Graudu sabiedrība tegen de beslissing van de Rīgas pilsētas tiesa (rechter in eerste aanleg Riga, Letland) van 19 juni 2025.

Voorwerp en relevante feiten van het hoofdgeding

- 1 Op 10 november 2021 hebben de vennootschap Grainexport SA (hierna ook: „verzoekster”), gevestigd in Zwitserland, en de vennootschap met beperkte aansprakelijkheid SIA Graudu sabiedrība (hierna ook: „verweerster”), gevestigd in Letland, een overeenkomst [OMISSIS] gesloten waarbij SIA Graudu sabiedrība zich ertoe heeft verbonden 4 087,600 ton Letse tarwe te verkopen en te leveren tegen 294,14 EUR/ton en Grainexport SA zich ertoe heeft verbonden deze tarwe tegen deze prijs te kopen en te aanvaarden, waarbij de levering moest plaatsvinden in de periode van 15 november tot en met 31 december 2021.

Het graan werd niet op tijd geleverd vanuit de haven van Riga. Grainexport SA heeft noch de aangekochte goederen, noch terugbetaling van het betaalde voorschot ontvangen.

Partijen hebben zich met het oog op de beslechting van het geschil gewend tot het arbitragecollege van de Grain and Feed Trade Association (GAFTA), dat op 20 maart 2024 uitspraak heeft gedaan, waarbij ten gunste van Grainexport SA 1 535 814,38 EUR van SIA Graudu sabiedrība moest worden teruggevorderd, vermeerderd met een jaarlijkse rente van 5,5 %, driemaandelijks te berekenen vanaf 3 maart 2022, en met de arbitragerechten en kosten overeenkomstig de bij de uitspraak gevoegde berekening. De uitspraak is onherroepelijk geworden.

- 2 Bij beslissing van 19 juni 2025 van de Rīgas pilsētas tiesa werd de vordering van Grainexport SA toegewezen en de arbitrale uitspraak van de GAFTA erkend.
- 3 SIA Graudu sabiedrība heeft aanvullend beroep ingesteld tegen de beslissing van de Rīgas pilsētas tiesa, waarin zij heeft aangevoerd dat de erkenning en tenuitvoerlegging van de arbitrale uitspraak in strijd zouden zijn met verordening (EU) nr. 269/2014 van de Raad van 17 maart 2014 betreffende beperkende maatregelen met betrekking tot acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen (hierna: „verordening nr. 269/2014”).
- 4 Op 7 juli 2025 werd een aanvullende beroepsprocedure ingeleid bij de Rīgas apgabaltiesa.

In deze procedure hoefde de rechter alleen te beslissen op de vraag of er sprake was van belemmeringen voor de erkenning en tenuitvoerlegging van de uitspraak van het buitenlandse arbitragecollege.

In zaken in verband met de naleving van de regels inzake sancties, is de rechter echter ook verplicht om ambtshalve de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat dergelijke dwingende regels worden nageleefd.

[4.1] Uit de informatie waarover [de Rīgas apgabaltiesa] beschikt, blijkt dat het maatschappelijk kapitaal van verzoekster voor 100 % in handen is van United Grain Company (hierna: „OZK”), terwijl 50 % plus één van de aandelen van OZK toebehoort aan de Russische Federatie en 50 % min één van de aandelen van OZK toebehoort aan Demetra, een in Rusland gevestigde handelsvennootschap, waarvan de aandelen voor 45 % in handen zijn van Southern Sea Investment LLC, een in het Sultanaat Oman gevestigde vennootschap. Het is niet bekend aan wie de overige 55 % toebehoort. De belangen van de Russische Federatie in het beheer van OZK worden vertegenwoordigd door het Federaal Agentschap voor het beheer van staatseigendommen. Uit publiekelijk toegankelijke informatie blijkt dat VY de directeur van het Federaal Agentschap voor het beheer van staatseigendommen is. VY is bij uitvoeringsverordening (EU) 2024/1746 van de Raad opgenomen in bijlage I bij verordening nr. 269/2014.

Overeenkomstig paragraaf 3, onder d), van decreet nr. 314 van de president van Rusland van 9 maart 2004 betreffende het systeem en de structuur van de federale uitvoerende organen (in de versie die op 27 maart 2023 in werking is getreden) ressorteert elk federaal agentschap onder de minister die verantwoordelijk is voor de desbetreffende sector, die onder meer gemachtigd is om aan de regering van de Russische Federatie voorstellen te doen voor de benoeming en het ontslag van directeuren (of adjunct-directeuren) van de federale diensten en agentschappen, die onder de bevoegdheid van het federale ministerie vallen en waarvan het optreden wordt gestuurd door de regering van de Russische Federatie (zie http://consultant.ru/document/cons_doc_LAW_46892/942772dce30cfa36b671bcf19ca928e4d698a928/). In paragraaf 2 van resolutie nr. 491 van de president van de Russische Federatie van 5 juni 2008 betreffende het Federaal Agentschap voor het beheer van staatseigendommen, zoals laatstelijk gewijzigd op 3 juli 2025, is bepaald dat dit agentschap ressorteert onder het ministerie van Financiën van de Russische Federatie. De minister van Financiën is AS, die niet wordt genoemd in bijlage I bij verordening nr. 269/2014.

De president van de Russische Federatie en de premier van de Russische Federatie kunnen de minister van Financiën instructies geven en hem opdragen om bevelen uit te vaardigen ten aanzien van het agentschap, met de verplichting om toe te zien op de uitvoering van die bevelen. De president van de Russische Federatie is VP en de premier is MM. Beide personen zijn opgenomen in bijlage I bij verordening nr. 269/2014 (zie de punten 645 en 669 daarvan). Personen die zijn opgenomen in bijlage I bij verordening nr. 269/2014 kunnen dus de raad van bestuur van OZK benoemen of de opdracht geven tot benoeming van die raad van bestuur.

De directeur van het agentschap is één van de personen op wie sancties van toepassing zijn. De minister onder wie het agentschap ressorteert, behoort niet tot de personen op wie sancties van toepassing zijn, maar de president van de Russische Federatie of de premier, tegen wie wél sancties zijn ingesteld, kunnen de minister verplichten bevelen uit te vaardigen die bindend zijn voor het agentschap.

[4.2] In artikel 48, lid 1, punten 4 en 8, van de Russische federale wet nr. 208-FZ op de naamloze vennootschappen is bepaald dat de algemene vergadering van aandeelhouders bevoegd is om de raad van bestuur te benoemen (of te ontslaan) en om het leidinggevend orgaan te benoemen (of te ontslaan), tenzij in de statuten anders is bepaald. Voorts is in punt 11.2, onderdelen 4 en 6, van de statuten van OZK bepaald dat de algemene vergadering van aandeelhouders onder meer bevoegd is voor aangelegenheden die verband houden met de verkiezing van de leden van de raad van bestuur en met de vroegtijdige beëindiging van de mandaten, alsmede voor de instelling van een uit één lid bestaand bestuursorgaan voor de vennootschap. In punt 11.4, eerste alinea, van de statuten van OZK is bepaald dat de besluiten van de algemene vergadering van aandeelhouders over zaken die in stemming worden gebracht, worden genomen met een meerderheid van de stemmen van de aandeelhouders die stemgerechtigde aandelen bezitten en aanwezig zijn op de algemene vergadering, tenzij anders bepaald in het recht van de Russische Federatie. Artikel 58, lid 1, van de Russische federale wet nr. 208-FZ op de naamloze vennootschappen schrijft voor dat de aandeelhoudersvergadering bevoegd is om besluiten vast te stellen indien meer dan de helft van de stemgerechtigde aandeelhouders aan de vergadering deelneemt.

Aangezien OZK twee aandeelhouders heeft, waarvan de ene (de Russische Federatie) 50 % van de aandelen plus één aandeel bezit en de andere (de in de Russische Federatie gevestigde vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Demetra) 50 % van de aandelen min één aandeel in handen heeft, kan het besluit over de verkiezing van de leden van de raad van bestuur of over de verkiezing van het leidinggevend orgaan door beide aandeelhouders gezamenlijk worden genomen, of door de Russische Federatie alleen. De Russische Federatie kan dus, via het agentschap, een meerderheid van de leden van de toezichthoudende en bestuursorganen van OZK benoemen; dit wil zeggen dat de directie of de raad van bestuur van OZK kunnen worden benoemd door personen op wie sancties van toepassing zijn.

Toepasselijke bepalingen van Unierecht, van nationaal recht en van internationaal recht

5 Unierecht en aanvullende bronnen:

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie: artikel 17 en artikel 47, eerste alinea.

Verordening (EU) nr. 269/2014 van de Raad van 17 maart 2014 betreffende beperkende maatregelen met betrekking tot acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen: artikel 1, onder a), punt v), artikel 2, leden 1 en 2, artikel 7 en artikel 11, lid 1, onder a) en b), en bijlage I, punten 645, 669 en 1576.

Uitvoeringsverordening (EU) 2022/332 van de Raad van 25 februari 2022 tot uitvoering van verordening (EU) nr. 269/2014 betreffende beperkende maatregelen met betrekking tot acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen: punten 645 en 669 van de bijlage.

Uitvoeringsverordening (EU) 2024/1746 van de Raad van 24 juni 2024 tot uitvoering van verordening (EU) nr. 269/2014 betreffende beperkende maatregelen met betrekking tot acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen: punt 1576 van de bijlage.

Beste praktijken van de EU voor de doeltreffende uitvoering van beperkende maatregelen van 3 juli 2024 van de Raad van de Europese Unie (hierna: „beste praktijken van de EU”) (document 11623/24; beschikbaar op: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11623-2024-INIT/nl.pdf>): punten 63 en 64.

Advies van de Europese Commissie van 8 juni 2021 betreffende artikel 2, lid 2, van verordening (EU) nr. 269/2014 van de Raad (hierna: „advies van de Europese Commissie”) [document C(2021) 4223 final; beschikbaar op: https://finance.ec.europa.eu/document/download/1cd09e4a-0187-45bc-b234-1de949933f34_nl?filename=210608-ukraine-opinion_nl.pdf].

6 Recht van de Republiek Letland:

Civilprocesa likums (wetboek van burgerlijke rechtsvordering) (beschikbaar op: <https://likumi.lv/ta/id/50500-civilprocesa-likums>):

Artikel 132 Gronden voor niet-aanvaarding van het verzoekschrift

(1) De rechter aanvaardt het verzoekschrift niet wanneer:

[...]

5) in een geding tussen dezelfde partijen, dat hetzelfde onderwerp betreft en op dezelfde gronden berust, sprake is van een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing [...].

Artikel 204.¹ Vrijwillige tenuitvoerlegging van een beslissing

(1) Wanneer de rechter een beslissing geeft tot terugbetaling van een geldsom [...] stelt hij een termijn vast voor de vrijwillige tenuitvoerlegging van de beslissing, behalve in gevallen waarin de beslissing onmiddellijk uitvoerbaar is.

Artikel 222 Gevolgen in geval van niet-ontvankelijkheid van een vordering

Indien een vordering niet-ontvankelijk wordt verklaard, heeft de verzoeker het recht om de vordering opnieuw aan de rechter voor te leggen in overeenstemming met de wettelijke procedure.

Artikel 225 Gevolgen van de beëindiging van de procedure

Indien de procedure wordt beëindigd, is het niet toegestaan om zich opnieuw tot de rechter te wenden met een geding tussen dezelfde partijen, dat hetzelfde onderwerp betreft en op dezelfde gronden berust.

Artikel 552.¹ Inleiding van de tenuitvoerleggingsprocedure

(7) Wanneer de gerechtsdeurwaarder vaststelt dat de schuldeiser onderworpen is aan sancties [...], leidt hij geen tenuitvoerleggingsprocedure in en zendt hij de executoriale titel terug aan de verzoeker, behalve wanneer de tenuitvoerlegging van een specifieke beslissing er niet toe zou leiden dat deze persoon de door de sancties opgelegde vereisten schendt, deze omzeilt of zich onttrekt aan de naleving ervan.

Artikel 649 Onderzoek van de vordering

(1) De vordering tot erkenning en tenuitvoerlegging van een buitenlandse arbitrale uitspraak wordt tijdens een rechtszitting onderzocht na kennisgeving aan de partijen. De afwezigheid van de betrokken personen bij het proces vormt geen beletsel voor de behandeling van de vordering.

[...]

(3) Na onderzoek van de vordering tot erkenning en tenuitvoerlegging van de buitenlandse arbitrale uitspraak, erkent de rechter de uitspraak en legt hij deze ten uitvoer, of wijst hij de vordering af.

(4) De vordering kan alleen worden afgewezen in de gevallen waarin is voorzien in de internationale verdragen die bindend zijn voor de Republiek Letland.

(5) Tegen de beslissing van de rechter kan aanvullend beroep worden ingesteld.

7 Internationaal recht:

Verdrag over de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse scheidsrechterlijke uitspraken, ondertekend te New York op 10 juni 1958 (United Nations Treaty Series, deel 330, blz. 3; hierna: „Verdrag van New York”): artikel V, lid 2, onder b):

2. De erkenning en tenuitvoerlegging van een scheidsrechterlijke uitspraak kan eveneens worden geweigerd, indien de bevoegde autoriteit van het land waar de erkenning en tenuitvoerlegging wordt verzocht, constateert:

a) [...]

b) dat de erkenning of tenuitvoerlegging van de uitspraak in strijd zou zijn met de openbare orde van dat land.

Redenen voor de twijfel van de verwijzende rechter over de toepassing en de uitlegging van het Unierecht

- 8 Als algemene regel geldt dat de procedure voor de erkenning en de tenuitvoerlegging van een arbitrale uitspraak, wanneer deze overeenkomstig het Verdrag van New York wordt gevoerd, onder het nationale en het internationale recht valt dat van toepassing is in de lidstaat waar die erkenning en die tenuitvoerlegging worden gevraagd (zie arrest van het Hof van Justitie van 13 mei 2015, [OMISSIS] C-536/13, ECLI:EU:C:2015:316, punt [41]).

Het Hof van Justitie heeft echter de nodige uitlegging gegeven aan de bepalingen van het oprichtingsverdrag wat de juiste reikwijdte voor het aanvechten van een arbitrale uitspraak betreft (zie arrest van het Hof van Justitie 1 juni 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, punt 37).

Net zoals in voornoemde zaak Eco Swiss moet om op de onderhavige zaak te kunnen beslissen, worden vastgesteld of de „openbare orde” ook de door de Europese Unie vastgestelde sanctieregels omvat. Is de verplichting om de regels van verordening nr. 269/2014 na te leven, gelet op het gemeenschappelijke standpunt van de Europese Unie tegen de militaire agressie van Rusland in Oekraïne en de sanctieregeling van de Europese Unie, met andere woorden een kwestie van „openbare orde” in de zin van het Verdrag van New York (eerste prejudiciële vraag)?

- 9 In punt 64 van de beste praktijken van de EU is vermeld dat indien aan een van de criteria inzake zeggenschap is voldaan (die zijn vermeld in punt 63), de rechtspersoon of entiteit wordt geacht onder de zeggenschap te staan van een andere persoon of entiteit, tenzij per geval het tegendeel kan worden bewezen. Overeenkomstig het advies van de Europese Commissie oefenen moedermaatschappijen doorgaans zeggenschap uit over hun dochterondernemingen, zodat, zodra de zeggenschap van een persoon op de sanctielijst over een andere rechtspersoon of entiteit is vastgesteld, kan worden aangenomen dat de zeggenschap zich ook uitstrekt tot de dochterondernemingen (zie vraag 1.2 van het advies [van de Europese Commissie], beschikbaar op: https://finance.ec.europa.eu/document/download/1cd09e4a-0187-45bc-b234-1de949933f34_nl?filename=210608-ukraine-opinion_nl.pdf). In de onderhavige zaak is verordening nr. 269/2014 volgens de aanwijzingen van de Commissie ook van toepassing op de dochterondernemingen van OZK, met inbegrip van verzoekster.

Uit de beste praktijken van de EU blijkt dat verzoekster moet worden beschouwd als verbonden rechtspersoon in de zin van artikel 2 van verordening nr. 269/2014.

De beste praktijken van de EU kunnen echter niet als autonome rechtsbron worden beschouwd en volgens deze afdeling civiele zaken biedt noch verordening nr. 269/2014, noch enige andere autonome rechtsbron dus een duidelijk antwoord op de vraag hoe moet worden bepaald of een rechtspersoon als verbonden rechtspersoon in de zin van artikel 2 van verordening nr. 269/2014 moet worden aangemerkt wanneer de meerderheid van de leden van zijn toezichthoudend of bestuursorgaan in feite kan worden benoemd door personen op wie sancties van toepassing zijn (met andere woorden, of het criterium inzake zeggenschap is vervuld). Derhalve moet worden nagegaan of er in omstandigheden zoals die in het hoofdgeding redenen zijn om aan te nemen dat verzoekster verbonden is met personen op wie sancties van toepassing zijn in de zin van artikel 2 van verordening nr. 269/2014 (eerste deel van de tweede prejudiciële vraag).

In het hoofdgeding heeft de rechter in eerste aanleg de Finanšu izlūkošanas dienests (financiële inlichtingendienst, Letland) om advies gevraagd. Overeenkomstig bijlage II bij verordening nr. 269/2014 is de financiële inlichtingendienst de bevoegde autoriteit van de Republiek Letland voor de toepassing van die verordening. In zijn advies heeft de financiële inlichtingendienst het volgende verklaard: „[...] In gedachten moet worden gehouden dat de gerichte financiële sancties tot doel hebben invloed uit te oefenen op bepaalde personen wier gedrag moet worden veranderd. Het doel van deze sancties bestaat er niet in om de gehele staat of het gehele grondgebied aan de beperkingen van gerichte financiële sancties te onderwerpen. Dat de hoogste staatsfunctionarissen, met inbegrip van de leider van een autoritair regime, aan gerichte financiële sancties worden onderworpen, betekent volgens de financiële inlichtingendienst niet dat alle overheidsinstellingen en alle staatsbedrijven en entiteiten die staatseigendom zijn, automatisch aan dergelijke beperkingen moeten worden onderworpen, noch mag dit uiteindelijk tot gevolg hebben dat de overheidsinstellingen van de staat de hun bij wet opgedragen essentiële staatsfuncties niet kunnen vervullen [...]”.

Deze afdeling civiele zaken heeft tevens behoefte aan een juridische beoordeling met betrekking tot het mogelijke criterium van zeggenschap wanneer deze zeggenschap indirect wordt uitgeoefend door een entiteit die onder een ministerie van de Russische Federatie ressorteert (tweede onderdeel van de tweede prejudiciële vraag).

- 10 Deze afdeling civiele zaken concludeert dat artikel 11 van verordening nr. 269/2014 volgens het bepaalde in lid 1, onder b), van dat artikel, met betrekking tot de reikwijdte van het in artikel 1, onder a), punt v), genoemde begrip „vordering”, eveneens van toepassing is op buitenlandse arbitrale uitspraken.

Artikel 2 van verordening nr. 269/2014 verwijst naar natuurlijke personen, rechtspersonen, entiteiten of lichamen die „verbonden” zijn met de in bijlage I bij die verordening opgenomen personen. Voorts wordt in artikel 11, lid 1, onder b), van die verordening verwezen naar natuurlijke personen, rechtspersonen,

entiteiten of lichamen die handelen „voor rekening of ten behoeve van” een van de in bijlage I bij die verordening opgenomen natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen.

Volgens deze afdeling civiele zaken biedt verordening nr. 269/2014 geen duidelijk antwoord op de vraag of, wanneer een natuurlijke persoon, rechtspersoon, entiteit of lichaam wordt beschouwd als „verbonden” [aan in bijlage I bij die verordening opgenomen personen] in de zin van artikel 2 van de verordening, hetgeen reden zou zijn om de tegoeden en economische middelen van die persoon te bevriezen, ook moet worden aangenomen dat die persoon „voor rekening of ten behoeve van [deze personen]” handelt in de zin van artikel 11, lid 1, van de verordening, hetgeen reden zou zijn om „vorderingen [van die persoon] niet [toe te wijzen]” (derde prejudiciële vraag).

- 11 In artikel 11 van verordening nr. 269/2014 is bepaald dat „[v]orderingen [...] niet [worden] toegewezen” indien deze vorderingen worden ingesteld door de in artikel 11, lid 1, onder a) of b), genoemde personen.

Het wetboek van burgerlijke rechtsvordering voorziet in verschillende procedurele mogelijkheden voor de beëindiging van de zaak, die verschillende procedurele gevolgen hebben: afwijzing van de vordering, beëindiging van de procedure (artikel 223 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering) en niet-ontvankelijkverklaring van de vordering (artikel 219 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering). Indien de vordering wordt afgewezen of de procedure wordt beëindigd, is het niet toegestaan om zich opnieuw tot de rechter te wenden met een geding tussen dezelfde partijen, dat hetzelfde onderwerp betreft en op dezelfde gronden berust (artikel 132, lid 1, punt 5, en artikel 225 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering); bij niet-ontvankelijkverklaring van de vordering, heeft de persoon echter het recht om een nieuwe vordering in te stellen (artikel 222 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering). Bovendien heeft het Hof van Justitie reeds geoordeeld dat sancties naar hun aard een tijdelijke en omkeerbare conservatoire maatregel vormen die wordt geacht de personen op wie de maatregel betrekking heeft niet hun eigendom te ontnemen (zie arrest van het Hof van Justitie van 15 december 2022, Instrubel, gevoegde zaken C-753/21 en C-754/21, EU:C:2022:987, punt 50).

Artikel 11 van verordening nr. 269/2014 biedt geen duidelijk antwoord op de vraag hoe de rechter tewerk moet gaan wanneer hij vaststelt dat de „vordering” is ingesteld door een van de in artikel 11, lid 1, onder a) of b), genoemde personen. Volgens deze afdeling civiele zaken moet het Hof van Justitie daarom worden verzocht om duidelijkheid te verschaffen over de betekenis van de bewoordingen „vorderingen worden niet toegewezen” in artikel 11, lid 1, van verordening nr. 269/2014, dus over de vraag welke rechtsgevolgen de toepassing van dit lid heeft in een zaak zoals die in het hoofdgeding (vierde prejudiciële vraag).

- 12 De financiële inlichtingendienst heeft in zijn advies over het hoofdgeding het volgende vermeld: „[...] Tegelijkertijd voorziet de sanctieregeling in bepaalde

uitzonderingen, waarvoor geen toestemming van de bevoegde autoriteit hoeft te worden verkregen, op het verbod van terbeschikkingstelling van tegoeden of economische middelen. Zo is in artikel 7, lid 2, onder c), van verordening nr. 269/2014 vastgesteld dat artikel 2, lid 2 van die verordening niet van toepassing op de bijboeking op bevroren rekeningen van betalingen die verschuldigd zijn uit hoofde van rechterlijke, administratieve of arbitragebesluiten die in een lidstaat zijn uitgesproken of in de betrokken lidstaat uitvoerbaar zijn [...]”. Verzoekster geeft, onder verwijzing naar het advies van de financiële inlichtingendienst, ook aan dat verordening nr. 269/2014 de mogelijkheid van erkenning en tenuitvoerlegging van de arbitrale uitspraak van de GAFTA niet uitsluit. Verzoekster en de bevoegde autoriteit zijn dus van mening dat deze regeling in feite een autonome grondslag voor de erkenning van een beslissing vormt en dat verzoekster in een uitzonderlijke situatie verkeert (te weten dat zij op grond van deze regeling middelen kan ontvangen, ongeacht het feit dat zij een door sancties getroffen persoon kan zijn).

Artikel 7, lid 2, onder c), van verordening nr. 269/2014 staat, als algemene regel, toe dat betalingen worden gedaan op basis van een arbitragebesluit dat uitvoerbaar is in een lidstaat. Volgens deze afdeling civiele zaken regelt artikel 7 echter de tenuitvoerlegging van dat besluit zodra het is erkend door een rechter van een lidstaat. Artikel 7 van verordening nr. 269/2014 is dus niet van toepassing als grondslag voor de erkenning van een buitenlandse arbitrale uitspraak, aangezien het betrekking heeft op de kredietinstelling wanneer die uitspraak reeds uitvoerbaar is. De erkenning van de in het hoofdgeding aan de orde zijnde arbitrale uitspraak valt daarentegen onder artikel 11 van verordening nr. 269/2014.

Bij het onderzoek van de verordening in haar geheel en de beoordeling van de erkenning en tenuitvoerlegging van de buitenlandse arbitrale uitspraak moet deze afdeling civiele zaken bepalen of de artikelen 7 en 11 van verordening nr. 269/2014 aldus moeten worden uitgelegd dat artikel 11 de voor een rechter van een lidstaat gevoerde procedure voor de erkenning van een buitenlandse arbitrale uitspraak regelt, terwijl artikel 7 de tenuitvoerlegging – vrijwillig of via een gerechtsdeurwaarder – van die uitspraak regelt, en dat artikel 7 niet per se van toepassing is als grondslag voor de erkenning van de arbitrale uitspraak voor de rechter van de lidstaat (vijfde prejudiciële vraag).

- 13 Overeenkomstig artikel 2, lid 2, van verordening nr. 269/2014 is het verboden tegoeden of economische middelen, rechtstreeks of onrechtstreeks ter beschikking te stellen aan of ten behoeve van de in de lijst in bijlage I vermelde natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen of met hen verbonden natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen.

De rechter is verantwoordelijk voor de beslissingen die worden gegeven als gevolg van de behandeling van zaken. Hoewel rechterlijke beslissingen ten uitvoer moeten worden gelegd, is de rechter niet betrokken bij de eigenlijke tenuitvoerleggingsprocedure. Volgens het Letse burgerlijk procesrecht staat het aan de gerechtsdeurwaarder om de beslissing niet ten uitvoer te leggen wanneer is

vastgesteld dat de schuldeiser een persoon is op wie sancties van toepassing zijn (artikel 552¹, punt 7, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering). Desondanks mag niet over het hoofd worden gezien dat in het wetboek van burgerlijke rechtsvordering eveneens is voorzien in de vrijwillige tenuitvoerlegging van de beslissing (artikel 204¹ van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering). Volgens deze afdeling civiele zaken verbiedt artikel 2, lid 2, van verordening nr. 269/2014, gelet op het dwingende karakter ervan, eenieder om tegoeden of economische middelen rechtstreeks of onrechtstreeks ter beschikking te stellen aan personen op wie sancties van toepassing zijn.

Aangezien verzoekster een in de Zwitserse Bondsstaat gevestigde handelsvennootschap is, terwijl haar moedermaatschappij een in de Russische Federatie gevestigde handelsvennootschap is, is het mogelijk dat er zich een situatie voordoet waarin bijvoorbeeld een rekening-courant voor verzoekster wordt geopend in een derde land waarvan het regelgevingskader geen sancties omvat of waarvan de sancties niet vergelijkbaar zijn met die welke zijn vastgesteld bij verordening nr. 269/2014.

Daarom moet worden bepaald of artikel 2, lid 2, van verordening nr. 269/2014, gelezen in samenhang met artikel 7 daarvan, aldus moet worden uitgelegd dat de rechter van de lidstaat verplicht is erop toe te zien dat zijn beslissing er niet toe leidt dat rechtstreeks of onrechtstreeks tegoeden of economische middelen ter beschikking worden gesteld aan personen die verbonden zijn met in bijlage I vermelde personen. Indien de rechter een dergelijke verplichting heeft, rijst de vraag hoe de rechter van de lidstaat dan te werk moet gaan, of met andere woorden, welke maatregelen dan moeten worden genomen om hierop toe te zien (zesde prejudiciële vraag).

- 14 Indien, afhankelijk van het antwoord op de vierde prejudiciële vraag, ook de rechter erop moet toezien dat de doelstellingen van de gemeenschappelijke sanctieregeling worden verwezenlijkt, moeten de mogelijke oplossingen worden bekeken, bijvoorbeeld of de rechter van de lidstaat verplicht is om de vordering (het verzoek) af te wijzen dan wel niet-ontvankelijk te verklaren wanneer er geen garanties zijn dat de betaling zal worden gestort op een rekening bij een kredietinstelling waarop de tegoeden zullen worden bevroren en wanneer de rechter er dus niet op kan toezien dat de beslissing er niet toe zal leiden dat rechtstreeks of onrechtstreeks tegoeden of economische middelen ter beschikking zullen worden gesteld aan personen die verbonden zijn met in bijlage I vermelde personen, dan wel of het volstaat in het dictum van de beslissing een specifiek voorbehoud op te nemen?

In zaak C-480/24, Čiekuri-Shishki, die aanhangig is bij het Hof van Justitie en waarin het verzoek om een prejudiciële beslissing is ingediend door de Latvijas Republikas Senāts (hoogste rechterlijke instantie, Letland), luidt de vijfde prejudiciële vraag als volgt: „Wat zijn de rechtsgevolgen van artikel 11, lid 1, van verordening nr. 269/2014, waarin is bepaald dat ‚vorderingen’ die worden ingesteld door de in dat lid, onder a) of b), bedoelde personen ‚niet [worden]

toegewezen’? Kunnen dergelijke vorderingen ten gronde worden behandeld wanneer in het dictum van het vonnis wordt bepaald dat het vonnis niet ten uitvoer kan worden gelegd zolang deze personen op de betrokken lijst staan vermeld?” Volgens deze afdeling civiele zaken zou het opnemen van een dergelijke verklaring in de beslissing een onevenredige schending vormen van de rechten van verzoekster op eigendom en op een onpartijdig gerecht, aangezien er geen garanties voor de tenuitvoerlegging zijn die haar beschermen tegen bijvoorbeeld insolventie van de schuldenaar. Evenzo moet de rechterlijke beslissing uitvoerbaar zijn, maar door de vermelde verklaring kan zij in feite voor onbepaalde tijd niet ten uitvoer worden gelegd.

Deze afdeling civiele zaken stelt voor deze oplossing in overweging te nemen en verzoekt het Hof van Justitie te beoordelen of zij in overeenstemming is met de regels van het Unierecht. In artikel 7, lid 2, onder c), van verordening nr. 269/2014 is bepaald dat betalingen, ook uit hoofde van arbitragebesluiten die in een lidstaat uitvoerbaar zijn, kunnen worden toegestaan indien deze overeenkomstig artikel 2, lid 1, van verordening nr. 269/2014 worden bevroren. Derhalve rijst de vraag of een vordering tot erkenning en tenuitvoerlegging van een buitenlandse arbitrale uitspraak in een situatie als die van de onderhavige zaak ten gronde kan worden onderzocht en de buitenlandse arbitrale uitspraak kan worden erkend indien de rechter in het dictum van de beslissing verklaart dat de beslissing alleen ten uitvoer kan worden gelegd indien de betalingen overeenkomstig artikel 2, lid 1, van verordening nr. 269/2014 worden bevroren (zevende prejudiciële vraag).

- 15 Het onderzoek door deze afdeling civiele zaken van de rechtspraak van het Hof van Justitie heeft geen uitsluitsel gegeven en verschaft geen duidelijkheid over de vraag hoe de regels inzake de vaststelling van beperkende maatregelen met betrekking tot acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen, moeten worden toegepast. De juiste toepassing van het Unierecht ligt evenmin zo voor de hand dat daarover geen redelijke twijfel kan bestaan. Ook de vragen die moeten worden onderzocht in de bij het Hof van Justitie aanhangige zaken [de reeds genoemde zaak C-480/24, Čiekuri-Shishki, en zaak C-802/24, Reibel, waarin het verzoek om een prejudiciële beslissing is ingediend door de Högsta domstol (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Zweden)] zullen geen rechtstreeks uitsluitsel geven over de uitlegging van het in casu toepasselijke Unierecht.

Volgens artikel 649, leden 1, 3 en 5, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering is de beslissing van deze afdeling civiele zaken bovendien definitief en kan er geen hoger beroep tegen worden ingesteld.

Gelet op het voorgaande, acht deze afdeling civiele zaken het noodzakelijk zich tot het Hof van Justitie te wenden.

[OMISSIS]

Dictum

Op grond van artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie [OMISSIS]

beslist

de afdeling civiele zaken om het Hof van Justitie te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

- 1) Moet een schending van verordening nr. 269/2014, gelet op het gemeenschappelijke standpunt van de Europese Unie tegen de militaire agressie van Rusland in Oekraïne en de sanctieregeling van de Europese Unie, worden beschouwd als een schending van de „openbare orde” wanneer in een lidstaat moet worden beslist op de erkenning van een buitenlandse arbitrale uitspraak overeenkomstig artikel V, lid 2, onder b), van het Verdrag over de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse scheidsrechterlijke uitspraken, ondertekend te New York op 10 juni 1958?
- 2) Moet artikel 2 van verordening nr. 269/2014 aldus worden uitgelegd dat een rechtspersoon als „verbonden rechtspersoon” moet worden beschouwd wanneer:
 - a) de meerderheid van de leden van het toezichthoudend of bestuursorgaan van deze rechtspersoon feitelijk kan worden benoemd door personen op wie sancties van toepassing zijn;
 - b) een overheidsentiteit die onder een ministerie van de Russische Federatie ressorteert indirect zeggenschap over deze rechtspersoon uitoefent?
- 3) Geldt de in artikel 11, lid 1, van verordening nr. 269/2014 neergelegde verplichting om vorderingen niet toe te wijzen ook voor een rechtspersoon die als „verbonden” in de zin van artikel 2 van deze verordening wordt aangemerkt?
- 4) Wat zijn, gelet op de feitelijke omstandigheden van het hoofdgeding, de rechtsgevolgen van artikel 11, lid 1, van verordening nr. 269/2014, waarin is bepaald dat vorderingen van de in dat lid, onder a) of b), bedoelde personen „niet [worden] toegewezen”?
- 5) Moeten de artikelen 7 en 11 van verordening nr. 269/2014 aldus worden uitgelegd dat de bij een rechter van een lidstaat gevoerde procedure voor de erkenning van een buitenlandse arbitrale uitspraak wordt geregeld door artikel 11, terwijl artikel 7 de tenuitvoerlegging – vrijwillig of via een gerechtsdeurwaarder – van die uitspraak regelt, en dat artikel 7 op zich geen grond vormt voor de erkenning van de arbitrale uitspraak voor de rechter van de lidstaat?
- 6) Moet artikel 2, lid 2, van verordening nr. 269/2014, gelezen in samenhang met artikel 7 daarvan, aldus worden uitgelegd dat de rechter van de lidstaat moet waarborgen dat zijn beslissing er niet toe leidt dat er direct of indirect tegoeden of

economische middelen ter beschikking worden gesteld aan personen die verbonden zijn met in bijlage I vermelde personen? Zo ja, welke maatregelen moeten er daartoe dan worden genomen?

7) Indien de zesde prejudiciële vraag bevestigend wordt beantwoord:

a) Is de rechter van de lidstaat verplicht om de vordering (het verzoek) af te wijzen dan wel niet-ontvankelijk te verklaren wanneer er geen garanties zijn dat de betaling zal worden gestort op een rekening bij een kredietinstelling waarop de tegoeden zullen worden bevroren en de rechter er dus niet op kan toezien dat de beslissing er niet toe zal leiden dat er direct of indirect tegoeden of economische middelen ter beschikking zullen worden gesteld aan personen die verbonden zijn met in bijlage I vermelde personen?

b) Volstaat het om in het dictum van de beslissing een specifiek voorbehoud op te nemen waarin wordt verklaard dat de beslissing alleen ten uitvoer kan worden gelegd indien de betalingen overeenkomstig artikel 2, lid 1, van verordening nr. 269/2014 zullen worden bevroren?

De behandeling van de zaak wordt geschorst totdat het Hof van Justitie uitspraak heeft gedaan.

Tegen het gedeelte van de beslissing dat betrekking heeft op de schorsing van de behandeling, kan binnen tien dagen [OMISSIS] beroep worden ingesteld.

[OMISSIS] [handtekeningen en procedurele formule]